
SMH-nytt

SMH-nytt nr. 1/2006, vol. 31

Norsk Bibliotekforening
Spesialgruppen for medisin og helsefag

Innhold:	Side
Hilsen fra redaksjonen	3
Nytt fra styret	4
Årsmøtestoff - Årsmelding	6
Årsmøtestoff - Virkeplan 2006	10
Årsmøtestoff - Referat fra årsmøtet	12
Referat fra medlemsmøte 9. mars	13
Bøker om sykdomserfaringer	15
Bokanmeldelse: Veje til sundhed	16
Hvordan finne og finne frem i helsestatistikk	18
Chat på bibliotekmøte i Trondheim - om Biblioteksvar	19
Da SMIL og SMH dro til Trondheim for å gjøre seg synlige	21
Rapport fra studietur til Danmark	23

Redaksjon SMH-nytt:

Kari Austveg

UBO, Bibliotek for medisin og helsefag
Postboks 1113 Blindern
0317 Oslo
Tlf. 23 07 44 24 Faks 23 07 44 30
kari.austveg@ub.uio.no

Anita Haukvik

Medisinsk fagbibliotek
Sørlandet sykehus Kristiansand
Tlf. 3807 38 31 Faks 38 07 38 33
anita.saur.haukvik@sshf.no

Regina Kufner Lein

Det medisinske fakultetsbibliotek
Jonas Lies vei 91
N-5009 Bergen.
Tlf. 55 58 68 93 Faks 55 58 66 80
regina.lein@ub.uib.no

Signe Romuld

Statens helsetilsyn
Biblioteket
Postboks 8128 Dep, 0032 Oslo
Tlf. 21 52 98 31 Faks: 21 52 99 99
ser@helsetilsynet.no

Liv Vikan

Helse Nord-Trøndelag HF
Sykehuset Levanger
Fagbiblioteket
7600 Levanger
Tlf.: 74 09 83 36/80 00 Faks: 74 09 89 51
liv.vikan@hnt.no

SMH-nytt utgis av:

Norsk Bibliotekforening
Specialgruppen for medisin og helsefag
Kontonummer: 7874.06.52612
Trykt utgave: ISSN 0800-3181
Webutgave: ISSN 1502-1211

Opplag 250, gratis til SMHs medlemmer.
Trykk: GERO-DATA
Distribusjon: Swets Blackwell

Manuskripter til SMH-nytt:

Manuskripter skrevet i Word og evt. illustrasjoner i .gif- eller .jpg-format sendes redaksjonen som vedlegg til epost.

Alle oppgitte Web-adresser må være sjekket.

Redaktørene forbeholder seg en viss rett til å forkorte/forandre/klippe i tekst eller bilder.

Ved bruk av referanser skal Vancouver-standard benyttes.

Skrifttyper:

Overskrift: Arial 16 pkt
Underoverskrift: Arial 12 pkt fet
Av (forfatter): Arial 12 pkt fet
Ingress: Times New Roman 11 pkt kursiv
Brødtekst: Times New Roman 11 pkt
Avsnittsoverskrifter: Times New Roman 11 pkt fet

All tekst bør være definert som "Normal"

Innrykk og punktmerking:

Unngå bruk av tabulator og bindestreker, bruk heller "Innrykk" og "Punktmerking" i Word.

Tabeller og oversikter:

Unngå bruk av tabulator, lag heller en tabell i Word.

Redaksjonen avsluttet: 16. mai 2006

**Deadline for neste nummer:
18. august**

Hilsen fra redaksjonen

Årets første nummer av SMH-nytt inneholder som vanlig årsmøtestoff. Nytt av året er det at vi ikke har med budsjett og regnskap, siden alle årsmøtepapirer nå er så lett tilgjengelig fra SMHs hjemmeside.

Det er også nytt av året at vi etter forslag fra SMHs styre har innført ny "referatpolitikk". Det er jo slik at alle som mottar reisestipend fra SMH, er forpliktet til å referere i SMH-nytt. For oss i redaksjonen er det gull verdt at noen på denne måten pent må levere noe til bladet, men lange referater kan fort fortone seg som et pliktløp - både for den som skriver dem og den som leser dem. Les mer om vår nye profil på dette området nedenfor.

Enhver hilsen fra redaksjonen inneholder oppfordring til å skrive til oss – og dette er ikke noe unntak! Målet vårt er å få ut tre nummer av SMH-nytt i år, og da trenger vi innspill fra våre lesere.

Mange av oss møtes i Haugesund. Dere som ikke har anledning til å delta der, kan glede dere til spennende artikler inspirert av seminaret i neste nummer av SMH-nytt.

Vi ønsker alle våre lesere en riktig god sommer!

Anita, Kari, Liv, Regina og Signe

Ny referatpolitikk

Det har kommet noen synspunkter på dette med referater i SMH-nytt. SMHs styre og SMH-nyttets redaksjon mener det ville være bedre å gå bort fra referatformen og heller plukke ut saker man kan lage artikler av. Forfatterne kan plukke interessante ting fra et eller flere innlegg og kommentere dem, eventuelt i forhold til sine egne erfaringer og eget ståsted eller interesse.

Herved oppfordres dere som skal skrive fra ulike møter, kurs, SMH-seminar, EAHIL-konferanser etc., om å prøve andre vinklinger enn den rene referatformen, og heller prøve å lage en artikkel av det.

Vi tror at dette både blir lettere for den som skal skrive og mer interessant for dem som skal lese artiklene.

Lykke til!

Nytt fra styret

Av Hilde Strømme

Nytt år, nytt styre

På SMHs årsmøte ble det valgt nytt styre. Undertegnede ble gjenvalgt som leder for to nye år, og jeg takker for tilliten medlemmene viste. Av de andre som var på valg, sa Stig E. Nordnes, Jenny Owe og Marie Isachsen ja til gjenvalg. Dette sikrer en god kontinuitet i styrets arbeid. Elisabeth Akre og Monica Stolt Pedersen stilte ikke til gjenvalg. De blir erstattet av Karen Johanne Buset fra Universitetsbiblioteket i Trondheim, Medisinsk bibliotek, som nytt styremedlem og Annika Bysveen, Sørlandet sykehus HF Arendal, Medisinsk bibliotek, som nytt varamedlem. Vi er svært glade for at styret nå har fått en større geografisk spredning! Dette kan forhåpentligvis bidra til å gjøre SMH litt mindre Oslo-sentrert. På konstituerende styremøte fikk Karen Johanne Buset jobben som SMHs nye nestleder.

De avtroppende

Elisabeth Akre gikk ut av SMH-styret etter 14 år, 10 av dem som nestleder. Gjennom disse årene har hun gjort en uvurderlig innsats, særlig som støttespiller for lederen. Hun var i mange år også med i SMH-nyttredaksjon, hun var med på å opprette Baltikumutvalget, hun har vært aktivt med i det nordiske og europeiske samarbeidet og mye mer. Vi savner Elisabeth i styret, men hun er i aller høyeste grad fortsatt aktiv i SMH-arbeid gjennom både webredaksjonen, kurskomitéen og Baltic Sea Region Committee.

Monica Stolt Pedersen var varamedlem for SMH i én periode. En veldig god grunn til at vi ønsket Monica inn i styret var at hun hadde imponert alle med sin innsats i forbindelse med SMH-seminaret på Hamar i 2002. Monica er engasjert på mange fronter, og hun ga seg i SMH-styret for å få mer tid til verv i Norges Røde Kors. Men dette betyr ikke at hun er ute av SMH, hun er fremdeles et aktivt medlem.

SMH i Trondheim

I forbindelse med det 70. norske bibliotekmøte i Trondheim inviterte våre kolleger på UBiT, Medisinsk bibliotek til medlemsmøte i sine lokaler på St. Olavs hospital. I god SMH-ånd var det rikelig med god mat og drikke, og det var god anledning til å prate med nye og gamle kolleger. Vi kommer gjerne tilbake til Trondheim!

SMH og SMIL markerte seg på bibliotekmøtet med stand på utstillingen og foredrag i det faglige programmet. Det var Irene Refsland, Ullevål universitetssykehus, Læresenteret, som bemannet standen og holdt foredraget: "Helseinformasjon for alle". Presentasjon av portalen SMIL – Skandinavisk Medisinsk Informasjon for Legfolk og andre åpent tilgjengelige ressurser".

Kurs

SMH ser det som en av sine viktigste oppgaver å tilby gode og relevante kurs som kan bidra til medlemmenes kompetanseheving. I februar var vi med på den praktiske organiseringen av kurs i ProQuest for medlemmer i Helsebiblioteket. Disse kursene ble holdt flere forskjellige steder i landet. Samme dag som årsmøtet ble det holdt kurs i Helsestatistikk i Statistisk sentralbyrå. I mai hentet vi inn Line Sander fra Danmark som holdt todagens pedagogikk-kurs. I forbindelse med SMH-seminaret i Hauge-sund i juni blir det kurs i Medisinsk terminologi. Til høsten blir det Ovid-kurs for medlemmer i Helsebibliotekets konsortium etter samme modell som ProQuest-kursene. Det planlegges også et todagens kurs for de som er nytilsatt i medisinske og helsefaglige bibliotek eller de som ønsker en oppfriskning. Mer informasjon om fremtidige kurs kommer i aktivitetskalenderen på www.smh.no.

Reisestipend

Fristen for å søke om reisestipend var 5. april. Det var en glede å kunne gi stipend til alle søkerne. Informasjon om hvem som fikk stipend til hva finner du på

www.smh.no. Det er fortsatt penger igjen i potten, så det er fullt mulig å søke om reise støtte til SMH-arrangementer eller andre møter og konferanser med relevans for vårt fagområde. Informasjon om hvordan du søker finner du på www.smh.no.

Medbibl er flyttet

Da Karolinska institutets bibliotek bestemte seg for å avvikle sin listserv-avtale, måtte vi finne et nytt hjem til Medbibl-listen. Listen ble flyttet til www.nbfliste.no. På SMHs siste medlemsmøte hadde vi en liten diskusjon om Medbibl. Den er i stor grad blitt til en liste for "Call for papers" og informasjon om SMHs aktiviteter. Vi ønsker at listen skal brukes mer aktivt, gjerne til

faglige diskusjoner og til små og store spørsmål som vi kan hjelpe hverandre med.

Baltic Sea Region Cooperation

I skrivende stund forberedes kurs som skal holdes i St. Petersburg 29. mai – 2. juni. Kursholderne denne gangen kommer fra Litauen, Latvia, Finland og Norge. Rapport kommer på SMHs medlemsmøte i Hagesund i juni.

SMH-seminar i Hagesund

I juni reiser mange av oss til Hagesund for kurs, medlemsmøte og seminar. Hagesundsgjengen har satt sammen et spennende faglig og sosialt program. Vi gleder oss!

Referater fra årsmøtet

Tradisjonen tro er årsmøtestoff et fast innslag også i årets første nummer av SMH-nytt. Nytt av året er at vi har kuttet ut postene regnskap for 2005 og budsjett for 2006. Disse dokumentene, samt årsmøtestoff fra tidligere år, finner du på SMHs nettsider.

På www.smh.no velger du [SMHs organisasjon](#) i menyen til venstre. Årsmøtedokumenter finner du under menyvalget [Saksdokumenter](#).

ÅRSMØTESTOFF - Årsmelding

1. Tillitsvalgte:

Årsmøtet 3. mars 2005, Sosial- og helsedirektoratet, valgte nytt styre som etter konstituerende styremøte 14. mars 2005 fikk denne sammensetningen:

Leder:	Hilde Strømme , Ullevål universitetssykehus HF, Medisinsk bibliotek
Nestleder:	Elisabeth Akre , Universitetsbiblioteket i Oslo, Bibliotek for medisin og helsefag
Kasserer:	Jenny Owe , Høgskolen Diakonova, Biblioteket
Sekretær:	Heidi Fossum , Universitetsbiblioteket i Oslo, Bibliotek for medisin og helsefag
Styremedlem:	Stig Erik Nordnes , Ullevål universitetssykehus HF, Læresenteret
Styremedlem:	Sigrun Espelien Aasen , Sosial- og helsedirektoratet, Biblioteket
Varamedlem:	Anne Cathrine Børke Overskott , Høgskolen i Hedmark; Avd. for helse- og sosialfag. Bibliotekjenten
Varamedlem:	Monica Stolt Pedersen , Sykehuset Innlandet HF Sanderud, Fagbiblioteket
Varamedlem:	Marie Isachsen , Norges idrettshøgskole, biblioteket

Øvrige tillitsvalgte:

Revisorer:	Hanne Wollebæk , Universitetsbiblioteket i Oslo, Bibliotek for medisin og helsefag Anne Cathrine Munthe , Norges veterinærhøgskole, Biblioteket
Valgkomite:	Liv Berit Henschien , Ullevål universitetssykehus HF, Læresenteret Bente Kokaas Rustad , Universitetsbiblioteket i Oslo, Bibliotek for medisin og helsefag Hanne Dybvik , Høgskolen i Østfold, Biblioteket

Komiteer og utvalg

Redaksjonskomité

SMH-nytt:	Kari Austveg , Universitetsbiblioteket i Oslo, Bibliotek for medisin og helsefag Anita Haukvik , Sørlandet sykehus HF, Medisinsk bibliotek Regina Küfner Lein , Universitetsbiblioteket i Bergen, Det medisinske fakultetsbibliotek Haukeland sykehus Signe Romuld , Statens helsetilsyn, Biblioteket Liv Vikan , Helse Nord-Trøndelag HF, Sykehuset Levanger, Fagbiblioteket
Webredaksjon:	Heidi Fossum , Universitetsbiblioteket i Oslo, Bibliotek for medisin og helsefag Monica Stolt Pedersen , Sykehuset Innlandet HF, Sanderud, Fagbiblioteket Hilde Strømme (t.o.m. medio september), Ullevål universitetssykehus HF, Medisinsk bibliotek Elisabeth Akre (f.o.m. medio september), Universitetsbiblioteket i Oslo, Bibliotek for medisin og helsefag

ÅRSMØTESTOFF - Årsmelding

Baltic Sea Region

Committee: **Elisabeth Husem**, Universitetsbiblioteket i Oslo, Bibliotek for medisin og helsefag, Psykiatrisk institutt
Elisabeth Akre, Universitetsbiblioteket i Oslo, Bibliotek for medisin og helsefag
Astrid Müller, Universitetsbiblioteket i Oslo, Bibliotek for medisin og helsefag

Arbeidsgruppe for

Helsebiblioteket: **Helse Øst: Elin Opheim**, Sykehuset Innlandet HF, Hamar/Elverum
Helse Sør: Kirstin Vinje, Sørlandet sykehus HF, Kristiansand
Helse Vest: Hilde Magnussen (t.o.m. 31.03.05),
Helse Vest **Irene Waage** (f.o.m. 01.04.05), Helse Fonna, Haugesund
Helse Midt-Norge: Trond-Are Johnsen, Helse Nord-Møre og Romsdal HF, Molde
Helse Nord: Ove Eide, Nordlandssykehuset HF, Bodø
SMH: Elisabeth Akre

2. Medlemmer

SMH hadde pr 31. desember 2005 – 208 medlemmer, hvorav: 127 ordinære, 58 institusjonsmedlemmer og 21 assosierte (pensjonister + utenlandske). SMH har dessuten to æresmedlemmer, Tora Saue, og Elisabeth Husem.

Foreningen har i løpet av 2005 hatt 8 innmeldinger og 5 utmeldinger.

3. Medlemsmøter

Det har vært holdt 2 medlemsmøter:

03.03.05 Medlemsmøte i forbindelse med årsmøtet i Sosial- og helsedirektoratet.
32 deltakere.

03.11.05 Medlemsmøte i forbindelse med overrekkelsen av kongens fortjenstemedalje i sølv til Elisabeth Husem. Sosial- og helsedirektoratet.
40 deltakere

Årsmøtet ble holdt 03.03.05 i Sosial- og helsedirektoratet. Referat i SMH-nytt 1/2005.
30 deltakere.

Det har vært avholdt 8 styremøter i perioden.

ÅRSMØTESTOFF - Årsmelding

4. Kurs og seminarer

- 03.-04.02.05 Introduksjon til kunnskapsbasert praksis med fokus på systematiske søk i Ovid og The Cochrane Library.
22 deltakere
- 03.03.05 PubMeds funksjon LinkOut: Hvordan kan ditt bibliotek bruke denne funksjonen?
19 deltakere
- 04.03.05 Referansetjenester til pasienter og pårørende.
13 deltakere
- 15.09.05 Kom i gang med Reference Manager!
7 deltakere
- 16.09.05 Referansehåndteringsverktøy - valgets kvaler i en verden av muligheter?
22 deltakere
- 10.10.05 Introduksjon til kunnskapsbasert praksis med fokus på systematiske søk i Ovid og The Cochrane Library.
12 deltakere
- 03.11.05 Referanseverktøy: Reference Manager
3 deltakere

5. Representasjon ved eksterne møter/konferanser

- 2005 NBFs styringsgruppe for strategiarbeid
Hilde Strømme
- 23.06.05 EAHIL rådsmøte
Hilde Strømme
- 23.06.05 Styremøte i The Nordic-Baltic Association for Medical and Health Information
Elisabeth Akre, Elisabeth Husem
- 11.10 Idédugnad for Helsbiblioteket
Hilde Strømme
- 27.-28.10.05 NBFs kontaktmøte for tillitsvalgte
Hilde Strømme
- 24.11.05 Helsebiblioteket. Workshop for utforming av nettsted og søkefunksjon
Elisabeth Akre

6. Reisestipend for medlemmer

Følgende har fått reisestipend i 2005:

- 5th International Conference of Animal Health Information Specialists
Pretoria, Sør-Afrika.
Anne Cathrine Munthe. Kr. 5000
- EAHIL workshop
Palermo, Italia
Annika Bysveen. Kr. 6500
Patricia Flor. Kr. 6000
Signe Emilie Romuld. Kr. 7000
- ICML 9
Salvador Bahia, Brasil
Liv Vikan. Kr. 7500
- 3rd Evidence Based Librarianship Conference
Brisbane, Australia
Lena Nordheim. Kr. 8000

ÅRSMØTESTOFF - Årsmelding

7. SMH-nytt og annen medlemskommunikasjon

SMH-nytt er kommet med 2 nummer i trykt og elektronisk utgave.

SMHs nettsted oppdateres kontinuerlig og brukes aktivt sammen med Medbibl for å informere medlemmene om aktuelle saker og kurs.

8. Aktuelle saker fra SMH

SMH er en aktiv samarbeidspartner i utviklingen av Helsebiblioteket, og det er løpende kontakt med Sosial- og Helsdirektoratet. www.smh.no har en egen seksjon for informasjon om Helsebiblioteket. Elin Opheim, Sykehuset Innlandet, representerer SMHs arbeidsgruppe i Helsebibliotekets lisensutvalg. SMH har deltatt i flere møter, se pkt. 5.

9. Baltic Sea Region Cooperation

20.-24.04.05 Studiebesøk fra Kaunas og St.Petersburg
Galina But, library director, MAPS (Medical Academy for Postgraduate Studies), og Galina Kovalchuk, library director, Pavlov Medical University. Meile Kretaviciene fra Kaunas Medical University Library var med som oversetter og rådgiver.

SMH gir økonomisk støtte til deltagelse på styremøter i EAHIL for et styremedlem fra Baltikum.

Elisabeth Husem ble tildelt Kongens fortjenstmedalje i sølv for sitt arbeid med internasjonal medisinsk bibliotekvirksomhet, i første rekke for samarbeidet med Baltikum.

ÅRSMØTESTOFF - Virkeplan 2006

Virkeplan 2006

I henhold til vår formålsparagraf skal Spesialgruppen for medisin og helsefag (SMH) arbeide for å fremme bibliotek- og informasjonsvirksomhet innen medisin og helsefag.

Dette søkes ivaretatt gjennom ulike aktiviteter så som medlemsmøter og kurs og gjennom nasjonalt, nordisk og internasjonalt samarbeid.

SMH vil prioritere støtte til medlemmenes kompetanseoppbygging med særlig vekt på utviklingen innen elektroniske bibliotektenester, pedagogikk og kunnskapsbasert praksis.

Medlemsaktiviteter: Medlemsmøter, kurs og seminarer, stipend

- SMH vil arrangere tre til fire medlemsmøter i løpet av 2006. To av møtene blir holdt utenfor Oslo: Et i Trondheim i forbindelse med det 70. norske bibliotekmøte i mars og et i Haugesund i forbindelse med SMH-seminaret i juni.
- SMH vil arrangere kurs og seminarer som bidrar til kompetanseutvikling i samsvar med medlemmenes ønsker og behov.
- SMH skal være arrangør for parallellseminaret "Helseinformasjon for alle. Presentasjon av portalen SMIL – Skandinavisk Medisinsk Informasjon for Legfolk og andre åpent tilgjengelige ressurser" på Det 70. norske bibliotekmøte i Trondheim.
- 13. – 14. juni holdes SMH-seminar i Haugesund.
- Medlemmene kan søke om både kurs- og reisebidrag. Retningslinjer for søknader om reisestipend finnes på www.smh.no.

Informasjon/Markedsføring: SMH-nytt, www.smh.no, MEDBIBL

- SMH vil fortsette å gi ut medlemsbladet SMH-nytt. Det tas sikte på 3 nummer også i 2006, trykt og elektronisk.
- SMH vil holde medlemmene løpende orientert om aktuelle saker via www.smh.no og diskusjonslisten MEDBIBL. Alle SMHs møter og kurs annonseres i aktivitetskalenderen på www.smh.no.
- SMH vil sammen med SMIL ha stand på utstillingen i forbindelse med Det 70. norske bibliotekmøte i Trondheim.
- SMH vil publisere artikler i nasjonale og internasjonale tidsskrifter, når det synes viktig og relevant.
- SMH vil arbeide aktivt for medlemsverving.

Nasjonalt, nordisk og internasjonalt samarbeid

- SMH fortsetter sitt samarbeid med moderorganisasjonen NBF.
- SMH vil holde kontakt med ABMU og andre bibliotekfaglige organisasjoner i Norge.
- SMH vil fortsette samarbeidet med Helsebiblioteket.
- SMH vil fortsette i SMIL-samarbeidet sammen med kolleger i Sverige og Finland.
- SMH vil fortsatt være engasjert i The Nordic Baltic Association for Health Information, som er en sammenslutning av nordiske og baltiske foreninger tilsvarende SMH. To representanter for SMH sitter i sammenslutningens styre, og SMH har ansvaret for drift av hjemmesiden.

ÅRSMØTESTOFF - Virkeplan 2006

- SMH vil fortsette sitt nære samarbeid med The European Association for Health Information and Libraries (EAHIL). SMH vil også i år garantere Meile Kretaviciene, fra Kaunas Medical University Library, økonomisk bistand for å kunne delta på styremøtene i EAHIL.
- SMH vil følge opp samarbeidsprosjektet med biblioteket ved MAPS (Medical Academy of Postgraduate Studies) og andre medisinske bibliotek i St. Petersburg. Prosjektet forutsetter et nært samarbeid med EUs Nordlige Dimensjon: Partnerskap for helse (videreføring av Task Force on Communicable Disease Control in the Baltic Sea Region) og The Nordic Baltic Association for Health Information. Dersom det kan finansieres, vil det i år bli arrangert kurs i St. Petersburg, studietur til Oslo og deltakelse for to bibliotekarer fra St. Petersburg på EAHIL-konferansen i Cluj, Romania.
- SMH vil fortsette sin kontakt med medisinske og helsefaglige bibliotek i Litauen og de andre baltiske landene.

Økonomi

- SMH vil sikre et økonomisk grunnlag for å opprettholde kvaliteten på tilbudene til medlemmene. Budsjettet baserer seg på hovedsakelig på medlemskontingenter og fortjeneste på kurs.
- SMH vil søke økonomisk bistand for å klare forpliktelsene i forbindelse med samarbeidet med Baltikum og St. Petersburg.

Referat fra SMHs årsmøte 9. mars 2006 Sosial- og helsedirektoratet, Oslo

Av Hilde Flaatten og Kari Engen Matre

Tid: Torsdag 9.mars 2006

Sted: SHDIR 16.etg.

Til stede: 25

1. Konstituering:

Møteleder: Hilde Strømme

Referenter: Hilde Flaatten, Kari Engen Matre

2. Årsmelding 2005:

Årsmeldingen ble godkjent.

3. Revidert regnskap for 2005:

Regnskapet ble godkjent.

Merknader fra Hilde Strømme;

SMH mottok kr 3000 i aktivitetsbeløp fra NBF, en femtedel av budsjettet beløp.

SMH søker om 5000 kr for 2006.

Utgifter til SMH nytt ble mindre enn antatt pga kun 2 numre i 2005.

Merknad fra Jenny Owe:

Transaksjoner ut/inn er bilag på konto som er sendt feil, og som skulle til Bibliotekforeningen.

4. Forslag til virkeplan for 2006:

Virkeplanen ble lest igjennom i sin helhet.

Ønske om at man bør ha med et punkt om verving av nye medlemmer. Det kom forslag om å gå aktivt ut til studenter og de bibliotekansatte ved helse- og sosialinstitusjoner.

Følgende skal føyes inn i virkeplanen:

SMH vil arbeide aktivt for medlemsverving.

Elisabeth Husem var glad for at Meile Kre-taviciene får støtte og stiller til gjenvalg i EAHIL styret. Medlemmer av EAHIL ble oppfordret til å stemme på Meile.

5. Budsjettforslag 2006

Budsjettet ble godkjent.

Kommentar fra møteleder: Kursholder fra Danmark er dyr, derfor den store budsjett-

posten på 90 000 kr. Reiseutgifter til styret er økt fra forrige år, grunnet styremedlemmer fra ulike deler av landet.

SMH regner med å bruke ca 89 000 kr fra egenkapitalen som totalt er på 108 000 kr.

6. Innkomne forslag

Ingen innkomne forslag

7. Valg

Ingen krevde skriftlig valg.

Hilde Strømme ble gjenvalgt som leder for 2 nye år.

Jenny Owe og Stig Erik Nordnes ble gjenvalgt som styremedlemmer for 2 nye år.

Karen J. Buset fra Universitetsbiblioteket i Trondheim, Medisinsk bibliotek ble valgt inn i styret som nytt medlem.

Marie Isachsen ble gjenvalgt som vara-medlem for 2 nye år.

Annika Bysveen fra Arendal, Sørlandet sykehus ble valgt til ny vara for 1 år.

Liv Berit Henschien går ut av valgkomiteen. Elisabeth Akre går inn i stedet.

Monica Stolt Pedersen går ut av styret etter å ha vært med siden 2004.

Hilde Strømme holdt en liten tale for henne og takket for innsatsen. Hun fikk overrakt en vinflaske.

Elisabeth Akre slutter som nestleder etter 12 år i styret og 10 år som nestleder. Hun vil fortsatt være aktiv i Valgkomite/webredaksjon/Baltic Sea Region Committee. Hilde Strømme holdt en tale for henne, og presiserte den støtte hun har vært for hennes lederfunksjon. Elisabeth har betydd mye for SMH og lagt ned mye arbeid i forbindelse med blant annet Baltikumarbeidet og EAHIL workshop i 2003.

Elisabeth fikk et nydelig silkeskerf som gave for sitt store bidrag til SMH gjennom årene.

Medlemsmøte på Sosial- og helsedirektoratet

9. mars 2006

**Referat ved Anita Saur Haukvik, Medisinsk fagbibliotek,
Sørlandet sykehus Kristiansand**

Etter et vel avholdt årsmøte, var det tid for medlemsmøte.

Jan Frich stod for det faglige påfyllet utenfra, og holdt et spennende foredrag med tittelen "Bøker om sykdomserfaringer : bør de anbefales til pasienter og pårørende?" Se eget referat fra dette i SMH-nytt.

SMH-seminar i Haugesund

Inger Sofie Thrana orienterte om medlemsmøtet og SMH-seminaret som skal være i Haugesund 12.-14. juni. Helse Fonna og Høgskolen Stord-Haugesund er arrangører. Det blir et innholdsrikt program, satt sammen av egne og andres ønsker.

Stikkord er forebygging, brukervinkling, nytt fra Helsebiblioteket, evidensbasert sykepleie, hvordan måle kvaliteten i bibliotek, markedsføring, vevsider.

Det kan også komme et kurs i presentasjonsteknikk i forkant:

<http://ans.hsh.no/biblioteket/smh/program.asp>

EAHIL-konferanse i Romania

Arne Jakobsson orienterte om EAHIL-konferansen som i Cluj-Napoca i Romania 11.-16. september. Han hadde flere gode reisetips om rimelige reiseruter med Sterling og Norwegian, og foreslo blant annet at man slo seg sammen og leide buss fra Budapest til Cluj, en ca 6-timers tur. Nærmere orientering på Medbibl-lista.

Se også konferansens nettside:

<http://www.eahilconfcluj.ro/>

Bibliotekmøtet i Trondheim

Karen J. Buset inviterte til medlemsmøte for SMH'ere i forbindelse med det 70. norske bibliotekmøte 22.-25. mars i Trondheim.

Samarbeidet med St. Petersburg.

Elisabeth Husem fortalte siste nytt om sam-

arbeidet med St. Petersburg. Prosjektet har fått midler fra Helsedepartementet. I mai/juni reiser en gruppe fra Norge, Finland, Latvia og Litauen til St. Petersburg for å holde kurs der.

Kurs og reisestipend

Elisabeth Akre gikk gjennom kursoversikten for 2006. Deretter ble hun takket for å ha vært med i styret siden 1992!

Hilde Strømme orienterte om reglementet for å søke reisestipend for i år. Fristen var onsdag 5. april. Søknader for å kunne delta i for eksempel Haugesund og Cluj ble fremholdt som svært velkomne.

Elisabeth Husem, som i fjor høst ble tildelt Kongens fortjenstmedalje i sølv, ankom medlemsmøtet direkte fra Slottet, og fortalte fra mottakelsen i forbindelse med medaljeoverrekkelsene.

Postlister

Under "eventuelt" etterlyste Anita Haukvik epostlista Sykbibl, som en del av småbibliotekene i sin tid oppfattet som et mye "tryggere" forum enn "store Medbibl." Sykbibl forsvant med RBT. Det var enighet om at Medbibl.godt kan brukes mer aktivt, og at lista ikke bare skal ha rom for de "helt avanserte innslag".

Psykiatrigruppa

Det ble også informert om Psykiatrigruppa i SMH, som for flere var en godt bevart hemmelighet. "Problemet" - og styrken - med gruppa har vært at de er få, uformelt organisert og Oslo-basert. De er imidlertid en verdifull kompetanseressurs som også er svært velkomne med sine ting via Medbibl, spesielt i lys av Opptrappingsplanen for psykisk helse.

Helsebiblioteket

Kjell Tjensvoll orienterte om status for Helsebiblioteket. Etter en lang og trang fødsel har det nå fått et fast hjem, som en egen avdeling i Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. De har ennå ikke fått noe budsjett for 2006, men det er laget et budsjettforslag. Det er fremdeles en del utfordringer i forhold til RHFenes føringer. Håpet er å få en egen plass i Statsbudsjettet.

Det har vært gjennomført opplæring i Proquest i fem regioner. Opplæring i Ovidbasene kommer til høsten, i regi av SMH. OVID har også foreslått å tilby online-kurs.

Emnebibliotek for Psykisk Helse er også klart, og alle SMH-medlemmer som ikke

har sett på det, oppfordres til snarest å gjøre det.

De andre emnebibliotekene det arbeides med nå er Eldreomsorg, Samfunnsmedisin og Kreft.

Det ble etterlyst mer stabilitet rundt tilbud og priser for å skåne brukerne våre. Et tiårs-perspektiv ble satt fram som et siktemål. Tjensvoll sa seg enig i at dette ville være det beste, men kunne samtidig ikke love at alt ville være på plass innen 2007.

Det vil komme en ny orientering i Hauge-sund.

Til slutt ble SHDIRs bibliotek takket for hyggelig vertskap.

Mer om helsebiblioteket

Fra Helsebibliotekets nyhetsbrev 16. mai:

Helse- og omsorgsministeren lanserer Helsebiblioteket 6. juni

Helsebibliotekets redaksjon planlegger en formell lansering/åpning av Helsebiblioteket 6. juni. Helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad har takket ja til å formelt å åpne Helsebiblioteket! Åpningen vil foregå på årskonferansen til Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten.

Flere tidsskrifter

Årets budsjett åpner for kjøp av flere tidsskrifter. Det betyr at Helsebiblioteket inngår avtaler om nasjonal tilgang til BMJs tilleggspakke på 19 tidsskrifter. Det blir også nasjonal tilgang til JAMA og 9 arkivtidsskrifter fra American Medical Association. Sist men ikke minst, vil en ny avtale med Lippincott gi fri tilgang til et utvalg på 100 tidsskrifter til primær- og spesialisthelsetjenesten, samt alle som studerer helsefag på norske høgskoler og universiteter. Alle de nevnte avtaler vil vare til og med 2009.

Bøker om sykdomserfaringer - bør de anbefales til pasienter og pårørende?

Referert av Anita Saur Haukvik, Medisinsk fagbibliotek,
Sørlandet sykehus Kristiansand

Dette var problemstillingen som dannet grunnlaget for det faglige påfyllet på medlemsmøtet 9. mars. Jan Frich ved Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin, UiO, holdt et svært engasjert og engasjerende foredrag for oss. Og konklusjonen? Den var Ja – MEN...

Foredragsholderen tør være kjent for oss som en av redaktørene av boka "På sykeleiet : sykdom og medisin i litteraturen".

Han innledet med å si litt om motivasjon og innfallsvinkler. I tillegg til at sykdom kan være et litterært virkemiddel, kan vi også finne personlige vitnesbyrd, kritiske beretninger og skildring av alternative behandlingsformer i skjønnlitteraturen.

Vi fikk rikelig med eksempler på de ulike innfallsvinklene.

Skjønnlitteraturen kan:

- Lære oss noe om hvor ulikt mennesker erfarer og håndterer sykdom.
 - Gi opplevelse av gjenkjennelse
 - Hjelp pasienter og pårørende til å "finne ord" for situasjonen de er i
- Gi veiledning og nyttige råd

Men Frich presiserte at litterære tekster ikke er nøytrale speil. Han advarte også om at det kunne være "supermestrene" som

skrev bøker, slik at det ble en "publiseringsbias" innen sjangeren.

Til slutt svarte han på sitt eget spørsmål: Ja – mange pasienter og pårørende har nok stort utbytte av å lese skjønnlitterære bøker om sykdomserfaringer.

Men – man bør kjenne bøkene man anbefaler, og i individuell veiledning må man være vår for hvor den enkelte står i forhold til sin sykdom.

Og helt på tampen viste han til ulike ressurser over temaet.

Oversikter på bibliotek, mulighet for emnesøk

En antologi:
På sykeleiet: sykdom og medisin i litteraturen. Oslo: Gyldendal, 2004.

Nettsted:

<http://endeavor.med.nyu.edu/lit-med/lit-med-db/index.html>

Har du lest en god bok?

Del gjerne dine kunnskaper med SMH-nytt's lesere! Skriv til redaksjonen!

Bokanmeldelse

Horsten, Vibeke

Veje til sundhed – på internet. København : FADL's forlag, 2006

ISBN 87-7749-421-0

Av Anette Munthe, UBO, Bibliotek for medisin og helsefag

Boka har som målsetting å være en introduksjon til helsesektoren på internett. Bakgrunnen er at det er vanskelig å få oversikt over det store utvalget av nettsteder, og at det derfor er behov for en oversikt og veiledning.

I følge bokas forord kan den brukes som lærebok, oppslagsverk eller som inspirasjon til nye nettsteder. Det er bokas grunnidé å vise veier til andre startpunkter for søking enn de store søkeverktøyene som Google og Yahoo. Målgruppe for boka er alle som har interesse for helseinformasjon og som har grunnleggende kjennskap til internett.

De første 30 sidene av boka er en introduksjon til søking etter helsefaglig informasjon på internett. Dette kapittelet gir en bred introduksjon til emnet. Her finnes en gjennomgang av hva slags materiale som finnes på internett, tips til å utarbeide en søkestrategi, definisjoner av fagområdene helse og medisin, innføring i profesjonelle klassifikasjonssystemer (eks. NLM og DK-5), litt om hvordan forholdet lege-pasient endrer seg som følge av en enklere tilgang til informasjon, litt om valg av søkeord, litt om PICO, litt om forskjeller mellom ulike typer søkemaskiner, noen konkrete søketips, oversikt over noen aktuelle søkemaskiner, emnekataloger og metasøkeverktøy, samt en forklaring på hva diskusjonsgrupper, elektroniske konferanser, postlister, elektroniske oppslagstavler, webfora, weblogger og lignende er.

Størstedelen av boka – 260 sider – omfatter beskrivelser av over 100 nettsteder. De nettstedene som er valgt ut skal i størst mulig grad ha interesse for flere enn én målgruppe. Det er allikevel også tatt med en del nettsteder spesielt beregnet på enkelte målgrupper (leger, pasienter) når disse anses så viktig at alle bør kjenne til dem. Boka fokuserer på lenkesamlinger

(nettguider), helseportaler, biblioteksider og kilder til litteratursøking. Danmark er i sentrum, men boka er supplert med nettsteder fra Norge, Sverige, England, Tyskland og USA.

Nettstedene som omtales er inndelt i 7 forskjellige kategorier, og under hver kategori er det først en kort introduksjon, før det kommer en opplisting av først danske, og deretter ”utenlandske” nettsteder. Primært er det nettsteder hvor informasjonsinnholdet er gratis som er tatt med, men forfatteren påpeker at det ikke alltid er tilstrekkelig med gratisressurser og at det fortsatt er en god idé å oppsøke og benytte bibliotekenes materialesamlinger, inkludert kommersielle nettsteder.

Etter gjennomgangen av de ulike nettstedene kommer det et kapittel som omhandler kvalitetsvurdering og Evidence Based Medicine, og helt til slutt et kapittel med tips om hvordan man kan holde seg à jour.

Det står mye bra i denne boka. Forfatteren er cand.scient. i biologi og lektor på Danmarks bibliotekskole, og boka kan kanskje sies å bære preg av dette. Den er systematisk, med fotnoter og referanser, en omfattende innholdsfortegnelse, og et (mangelfullt) stikkordsregister. Forfatteren har grundig kunnskap til fagområdet, og hun har mange nyttige tips – både om søking, om nettsteder og om evaluering av nettstedenes kvalitet.

Hvem vil så boka være av interesse for? Jeg er usikker på om dette er noe som vil friste ”en interessert allmennhet”. Til det er

boka for detaljert og preget av bibliotekfaglig terminologi. Derimot kan den være en god innføring for bibliotekarer uten mye erfaring på området. Den burde også være av interesse for helsepersonell, som både kan få en god innføring i hvordan de selv kan bruke internett, og en oversikt over nettsider som kan være gode å anbefale til pasientene.

Boka er dessverre skjemmet av en del trykkfeil, og en rekke spørsmålstegn bak forskjellige utsagn (???), kan tyde på et visst hastverk. Og det er kanskje ikke så rart, med tanke på hvor lang levetid en bok som i hovedsak består av lenker til internetressurser vil ha?

SveMed+ og artikkelbestillinger fra norske studenter

Av Marie Isachsen

Det er stadig flere nordmenn som søker i SveMed+. Dette opplyser Universitetsbiblioteket ved Karolinska Institutet.

Det viser seg dessuten at det er en del norske studenter som forsøker å bestille artikler direkte fra Svemed+. Dette til tross for at det på bestillingssiden blir informert om at det bare leveres kopier til studenter, forskere, privatpersoner og bedrifter med fakturaadresse i Sverige og til bibliotek i Norden.

Svemed+ sender i slike tilfeller et standard svar som ber bestilleren om å kontakte sitt lokale bibliotek.

Bibliotekene oppfordres derfor til å bedre informasjonen til sine studenter om hvor de skal henvende seg for bestilling av artikler.

Hvordan finne og finne frem i helsestatistikk

Referat ved Anita Saur Haukvik, Medisinsk fagbibliotek, Sørlandet sykehus Kristiansand

I samarbeid med Statistisk sentralbyrå inviterte SMH til kurset "Hvordan finne og finne frem i helsestatistikk" 9. mars i år. Kursholdere var Bjørg Glesne og Désirée Vikse, Statistisk sentralbyrå.

Vi startet med omvisning i SSB-biblioteket, ved entusiastiske representanter for personalet.

Arkitektur

SSB holder til i Sjøfartsbygningen, som i sin tid var den første rene forretningsgården i Oslo. Det flotte inngangspartiet i Art Deco-stil ble spesielt poengtert – og med god grunn. Bibliotekets nære naboskap med kantina ble trukket fram – SSBs bibliotek er simpelthen et ganske bråkete arbeidssted.

Om biblioteket

Biblioteket er, ved siden av universitets- og høgskolebibliotekene, et av våre eldste fagbibliotek. Den eldste delen av boksamlingen stammer fra 1850-årene. Det statistiske Centralbureau ble opprettet som en selvstendig institusjon i 1876, og i 1917 ble det ansatt fagutdannet bibliotekar. Samtidig ble samlingen registrert og fikk egne lokaler.

Nå teller teamet 11 ansatte: 8 ½ bibliotekarer og 2 assistenter. Etter flyttingen til Sjøfartsbygningen i 1994 fylte beholdningen 4,2 hyllekilometer med bøker, tidsskrifter og annet materiale.

Kundemassen er både SSBs ansatte og allmennheten. I tillegg til folk som kommer innom, har de mange henvendelser pr. mail og telefon. Biblioteket er også med i Biblioteksvartjenesten.

Arbeidsoppgavene er mange og varierte. Blant annet har biblioteket det redaksjonelle ansvaret for Statistisk Årbok. Det pågår også et prosjekt der det skannes inn gammel statistikk, som presenteres med notiser eller artikler på ssb.no. De har veiledningstjeneste for EU-statistikk og er depotbibliotek for OECD-publikasjoner. Årsmeldingen forteller i det hele tatt om et aktivt fagbibliotek helt i forkant av utvik-

lingen. De oppfordrer også til bruk av materialet, som er gratis – de ber imidlertid om at man oppgir kilden.

Etter lunsj var tiden kommet for å høre om SSB og deres statistikkproduksjon. Vi fikk en omfattende presentasjon av hvordan man kunne finne statistikk, spesielt helsestatistikk, på ssb.no, og lenker til annen statistikk.

www.ssb.no

ssb.no er et stort og innholdsrikt nettsted, med flere ulike innfallsvinkler for navigering. Effektiv bruk forutsetter at man har gjort seg kjent med de ulike mulighetene i forkant.

Statistisk sentralbyrås emneinndeling er en hierarkisk inndeling med ti hovedgrupper delt i tre nivåer. "Vårt" område er Helse, sosiale forhold, og kriminalitet.

I tillegg finnes en søkefunksjon, som skiller på bokmål og nynorsk. Et godt råd her er å trunkere i tide!

Man har også en kronologisk mulighet via "siste 14 dager". Hver dag kl. 10.00 publiseres ny statistikk.

Sist, men ikke minst: de "store" emnene har egne temasider, hvorav "Helse" er én.

Skjønt, å kalle noe som helst "en side", er noe misvisende. Hvis du har det aller minste sansen for tall som forteller noe, må du regne med å bruke litt tid når du gjør deg kjent med sidene. For det er store mengder informasjon å ta av.

Hjelp-funksjonen bør – her som på store vevressurser ellers - leses. Der finner man for eksempel praktiske tips om kopiering av tabeller over i Excel.

Vi fikk blant annet en bolk om bruk av KOSTRA, noe som var riktig spennende.

Det var såpass komplisert at man ikke ønsker å gjøre det med en kunde kikkende over skulderen første gang man er inne, men resultatene ble jo riktig pene! For den interesserte, kan vi opplyse at det ligger en grundig brukerveiledning tilgjengelig på ssb.no. For de fleste vil den tekniske delen bidra til den mest nødvendige førstehjelpen.

Se også gjerne Statistikkbanken, der du kan sette sammen dine egne tabeller!

Kilder:

www.ssb.no

Pedersen, Hege Kristin Fosser
Sjøfartsbygningen: fredet og vernet. 5 s.
Publisert 08.03.04, skrevet ut fra SSBs intranett 07.03.06

Modig, Ingrid
Biblioteket. I: Byråpraten 2/3 1996, s. 16-17

Bibliotek og informasjonssenteret. Utkast til årsmelding for 2005.

KOSTRA: enkel brukerveiledning. 6 s. (kopi delt ut på kurset)

Chat på bibliotekmøte i Trondheim – om Biblioteksvar

Av Regina Küfner Lein, Det medisinske fakultetsbibliotek, Universitetsbiblioteket i Bergen

Tenk deg en scene med to lenestoler og et lite bord på venstre side. Forfatteren Eirik Newth sitter ytterst, sammen med Tord Høivik. På høyre siden av scenen bak et vanlig bord blar Jørn Helge B. Dahle gjennom notatene på PCen. Foran bordet til høyre sitter Karen Hagen, pent plassert foran blomsteroppsatsen. Det er fredag ettermiddag og man skulle tro forsamlingen i rommet er en smule trett etter to dager med bibliotekmøte og foredrag. Men her får vi være med på en 2 timers nydelig forestilling som belyser ulike aspekter av den digitale referansetjenesten Biblioteksvar. Dette er chat life!

Hele konferanserommet er blitt et chatrom. Mikrofonen vandrer mellom scenen og publikum. Alle kan være med. Tord Høivik og Eirik Newth reiser seg vekselvis og kommer med sine tanker og ideer. Jørn Helge B. Dahl og Karen Hagen fra Deichmanske bibliotek svarer og forklarer.

De fleste har hørt om Biblioteksvar, og har en viss formening om at det er en elektronisk svartjeneste folkebibliotekene driver med, der Deichman har en sentral rolle.

Faktisk er totalt 44 bibliotek med ca 200 bibliotekansatte med i Biblioteksvar, 40 folkebiblioteker og 4 fagbiblioteker. Bibli-

oteksvar er den største digitale referansetjenesten i Norden: i 2005 er det blitt stilt 25.000 spørsmål. Spørsmål og svar foregår på chat, på e-post og på sms. Dugnadsinnsatsen for deltakende bibliotekansatte er ca 90 minutter ca hver tredje uke. Biblioteksvar er en sammenslåing av de to tidligere tjenestene: chat-tjenesten Bibliotekvakten.no og e-posttjenesten Spør Biblioteket hos Deichmanske bibliotek. Biblioteksvar er et prosjekt støttet av ABM, og er del av "Norsk digitalt bibliotek". Blant tilhørerne var flere personer med i Biblioteksvar, og de virket meget fornøyd med tjenesten.

Læresenteret ved Ullevål universitetssyke-

hus skal bli med på e-posttjenesten til Biblioteksvar i år. Da vil også medisinske spørsmål kunne bli besvart. Slike mer dyptgående spørsmål sendes på e-post og skal svares på i løpet av påfølgende arbeidsdag. De ansatte skal få opplæring i retningslinjene for Biblioteksvar i forhold til hvordan å møte brukere, håndtere spørsmål, osv. Det blir spennende å følge med i hvilke erfaringer læresenteret ved Ullevål gjør. Kanskje flere helsefaglige og medisinske bibliotek blir fristet til å være med?

Følgende spørsmål kom opp på "chat-møtet" i Trondheim:

Hvilken type spørsmål stilles?

Korte faktaspørsmål kommer gjerne på sms. Best kvalitet har spørsmålene på e-post, mens det forekommer alt mulig på chat. Det er flest skoleelever som spør om hjelp til prosjektarbeid. I chat dukker det ofte opp andre typer spørsmål enn man får i skranken. Alle spørsmål skal svares på. Det henvises gjerne til noen nettsider, blant annet til spesialtjenester for ungdom, som har større kompetanse.

Hva er et godt svar?

Er det avhengig av personen som spør? Eller av bruken? Eller av spørsmålet? Dette er en kjent problemstilling for alle som driver med referansearbeid.

På faktaspørsmål gir man konkrete svar. Ellers gis gjerne måten man tenker for å komme frem til svaret, heller enn bare et ferdig svar. Og selvfølgelig referansen på hvor man fant informasjonen og ofte henvisning til mer informasjon. Man skal ikke gjøre prosjektarbeidet for skoleeleven! De fleste i Biblioteksvar er enig i at et godt svar må støtte opp om læreprosessen.

Hvor mye informasjon må innhentes før vi kan gi et godt svar? Skremmer vi bort brukere ved våre motspørsmål? Slik har noen av tilhørerne opplevd i referansesituasjonen på biblioteket.

Svarets omfang?

Brukeren er ofte fornøyd med et "halvt" svar, mens vi hadde tenkt oss så mye mer. Hva vil vi gi? Er et godt svar det samme som et fullstendig svar? Få brukere vil ha stabler av bøker! Skal svaret henvide videre til informasjon på norsk eller også engelsk? Norsk og engelsk er bra, men ikke bare informasjon på engelsk.

Må det være gratis?

Får man bedre kvalitet på spørsmålet når det koster penger? Google har en tjeneste der spørsmålsstilleren sier hvor mye en vil betale for svaret. For 10 dollar kan man få et godt svar. Fordelen med en betalingstjeneste er at man ikke får tullespørsmål. Tullespørsmål er ikke et stort problem for Biblioteksvar.

Hva når det blir enda flere spørsmål? 10 ganger så mange?

Det vil ikke være mulig å løse oppgaven på samme dagnadsmåte som nå. Er det mulig å gjenbruke svarene som er gitt tidligere? Dette ville kreve et "intelligent leksikon". Eller som Amazon: "Andre som har spurt etter dette har også vært interessert i følgende: ..."

Det er hittil vanskelig å sortere svarene i Biblioteksvar. Eirik Newth påpeker at søk vil bli viktigere enn å bla i portaler. Derfor er metadata enormt viktige! Noe å tenke på også i andre sammenhenger!

Må spørsmålstjenesten forandres? Biblioteksvar er bare i startfasen. Noen svar kan kanskje genereres maskinelt, andre må lages av mennesker. Kunne man overført gode svar til portalen Detektor?

Mer om Biblioteksvar?

Les mer på biblioteksvar.no, der du også finner arkiv over spørsmål og svar.

Gratulerer, Biblioteksvar, for en vellykket tjeneste og et nydelig chat-møte i Trondheim om det digitale bibliotek uten bruk av powerpoint eller videokanon!

Da SMIL og SMH dro til Trondheim for å gjøre seg synlige

Av Heidi Fossum, UBO, Bibliotek for medisin og helsefag

Irene Refsland fra Læresenteret ved Ullevål universitetssykehus dro til det 70. norske bibliotekmøte i Trondheim 22.-25. mars 2006 med ett mål for øyet; å spre kunnskap om portalen SMIL til landets bibliotekarer og samtidig gjøre SMH kjent i bibliotekmiljøet.

Under årets bibliotekmøte i Trondheim var SMH godt representert, både med stand under hele møtet sammen med SMIL, og som drivkraft bak innlegget Irene Refsland holdt om SMIL og helseinformasjon litt mer generelt på fredagen.

SMIL og SMH ble tildelt stand i en lys og luftig krok sammen med Biblioteksvar, Norsk filminstitutt og Ovid, noe som burde lokke folk fra både folke- og fagbibliotek. Men til tross for relativt bra besøk, var det skuffende få folkebibliotekarer som tok turen innom. Ikke en gang vår egen versjon

av "Sareptas krukke", en boks til en hver tid fylt til randen med SMIL-sjokolade, klarte å gjøre noe med det.

Også på fredagens innlegg "Helseinformasjon for alle" var det i stor grad fag- og forskningsbibliotekarene som møtte opp, men på min vei ut hørte jeg en begeistret folkebibliotekar som utbrøt "Dette var nyttig! Her skulle det ha vært mange flere!" Så da får vi bare håpe at hun dro tilbake på jobb og spredte det glade budskap, samtidig som vi kan slå fast at det ikke var fånyttet det vi bidro med

Økonomisk støtte til SMIL

SMIL har mottatt 13 000 kr fra overskuddsfondet etter IFLA-kongressen i Oslo. Dette fondet ble opprettet av Foreningen IFLA 2005 Oslo og utgjør overskuddet fra IFLA-konferansen i Oslo i 2005. Fondet er på ca kr 800.000 og midlene skal benyttes i løpet av en fireårsperiode. Fondet administreres av Norsk Bibliotekforening, i samarbeid med ABM-utvikling, Biblioteksentralen AL og Nasjonalbiblioteket. Formålet med fondet er å gi tilskudd til utvikling av nasjonalt og internasjonalt arbeid innen biblioteksektoren, og til fremme for bibliotekene i Norge.

www.swets.com

e - organised

SWETS

Experienced. Efficient. Reliable.

Swets handles over 1.8 million subscriptions, with over half its business related to electronic journals. Why not simplify your workload and get connected to Swets, the only subscription agent to be ISO certified on a worldwide basis.

your source of service

Studietur til Danmark, 7. – 10. mars 2005

Av Elin Opheim og Monica Stolt Pedersen

Aller først; tusen takk til SMH for et stipend på kr. 5.000,- som vi mottok for å kunne reise til Danmark! Vi fikk i tillegg fri med lønn fra Sykehuset Innlandet HF.

Vi tok båt i vakkert solskinn fra Oslo til København mandag 7. mars, ankom København i like vakkert vær tirsdag, og tok toget direkte til Odense. Der ble det tid til et besøk i H.C.Andersens Hus, en flott opplevelse i dette jubileumsåret. Ikke direkte helsefaglig berikende, men du verden så inspirerende og gledelig!

Onsdag hadde vi avtale med hovedbibliotekar Kirsten Keller ved Videncentret ved Odense Universitetshospital.

Videncentret Odense Universitetshospital. Organisasjon

Videncentret er et offentlig forskningsbibliotek som fungerer i et samarbeid mellom Odense Universitetshospital, det Sundhedsvidenskabelige fakultet ved Syddansk Universitet og Syddansk Universitetsbibliotek. Det er plassert i klinikkbygningen på sykehusområdet.

Ved siden av lederen Kirsten Keller består personalet av flere bibliotekarer - bl.a. lege/forskningsbibliotekar Johan Wallin - og to IT-ansvarlige, lønnet og ansatt av Odense Universitetshospital og Syddansk Universitetshospital i ulike stillingsstørrelser.

Når Videncentret – Danmarks første - ble opprettet var det ut fra den kjensgjerning at det ikke var mulig å få midler til et bibliotek da legestudiet var i ferd med å forsvinne fra Odense. Ikke minst skjedde dette takket være en aktiv dekan. Videncentret ble da det aller første "bibliotek" i Danmark med kun tidsskrifter. Formålet med Videncentret er å være en støtte ved pasientbehandlingen ved Odense Universitetshospital, og for den legevitenskapelige og biologiske forskningen. Den skal også støtte forskerutdannelsen ved Det Sundhedsvidenskabelige fakultet og legenes videreut-

dannelse ved universitetshospitalet i tillegg til annen helseutdanning i regi av Det Syddanske Universitet og Fyns Amt Sykehusvæsen.

Hvert 3. år lages det en relativt detaljert avtale mellom Videncentret og Odense Universitetshospital, som også innbefatter budsjettet. Det finnes et rådgivende bibliotekutvalg som ble brukt mye spesielt i begynnelsen. De siste årene har det vært store omorganiseringer, og Kirsten Keller har nå fått to nye ledelsesnivåer over seg.

Bibliotekpersonalets PC'er er på både sykehusets og universitetets nett. PC'er ellers på Videncentret og i biblioteket er bare på universitetsnettet.

Videncentret har hatt egne nettsider helt siden 1995 - før universitetet fikk det. Mye tid og diskusjon brukes på menypunktene på sidene, som skal reflektere det brukerne spør om. Epostadressen på forsiden brukes som utgangspunkt for en stor del av henvendelsene til Videncentret.

Det er egen bestillingsfunksjon, og bestillingene printes direkte ut etter hvert som de kommer. Det er lagt stor vekt på service: "ber de om det, skal de få det, for da er det vel en grunn til det"! Dette er en felles holdning for Videncentret og universitetsbiblioteket.

Innhold

Videncentret skal ha en "presenssamling" av tidsskrifter, dvs. minimum de tre siste årganger av helsefaglige tidsskrifter samt en del tidsskrifter som oppbevares for instituttene og andre.

De abonnerer på ca. 1.200 tidsskrifter, noe som opptok all plassen i Videncentret tidligere. Nå er det igjen kun 300 i papirabonnement, resten er e-tidsskrifter. Ingen tids-

skrifter på avdelingene har vært en stor kampsak. Hvis avdelingene ønsker å ha noe stående hos seg, må de betale for det selv. Videncentret er imidlertid hjelpelig med alt av artikkelkopier. Tidsskriftene (papirutgavene) står tre uker på hylla før de går ut i "stjernesirkulasjon" til andre sykehus (gratis) og avdelinger (ikke enkeltpersoner) ved eget sykehus. Dette er selvsagt mindre aktuelt nå som kun 25% av tidsskriftene er i papir.

Videncentret har et bokbudsjett på kr. 500.000. Dette skal også dekke innkjøp til klinikkene på sykehuset. Det fordeles etter prinsippet "først til mølla...". I tillegg til en mindre håndboksamling anskaffes nå flere og flere bøker, i motsetning til tidligere da det kun var tidsskrifter.

Det skal være adgang til elektroniske litteratursamlinger på Universitetets nettverk. PC'er skal stilles til disposisjon med tilgjengelighet til databaser og med mulighet for hjelp av bibliotekar. Konsulentbistand til sykehusavdelingene, institutter og andre brukere skal også gis. Dette er ting som er nedfelt i avtaleverket.

Fjernlån

Videncentret legger som sagt stor vekt på god service, noe som også gjelder fjernlån. Det aller meste lånes inn fra ODIN (Universitetsbiblioteket sin base) og DAN-BIB. Det er laget et eget script på e-postadressen som mottar SUBITO-artiklene, som gjør at alle artikler skrives ut automatisk etter hvert som de kommer inn.

Undervisning

Kirsten Keller og lege/forskningsbibliotekar Johann Wallin holder ofte kurs sammen. De kan spille på hverandres kompetanse og dette gir god legitimitet overfor legegruppen.

Videncentret tilbyr PhD-kurs over to dager og halvdagskurs for leger i allmennpraksis. Ellers holdes kurs ved behov - ca 20 kurs i året. Web-sidene inneholder e-læringsmateriale som det legges stor vekt på og drives stadig utvikling av. De er også deltakere i en prosjektgruppe som utarbeider e-læringsmateriale for ulike helsefaglige grupper andre steder enn i Odenseområdet.

Informationscentret

Informationscentret var opprinnelig pasientbibliotek, knyttet til folkebiblioteket i Odense kommune. Etter en undersøkelse av pasientbehov i 1991 ble det opprettet et kombinasjonsbibliotek som et prøveprosjekt i 3 år, før det ble gjort permanent. Informationscentret er et Lærings- og mestringssenter, ikke ulikt det som finnes på Ullevål sykehus. Det er et generelt bibliotek for pasienter, pårørende og andre interesserte. Det er ansatt både bibliotekar og sykepleier (som er leder), og de gir informasjon og veiledning om sykdom, helse og forebyggelse. Informationscentret har eget budsjett. Bibliotekar lånes ut (!) fra folkebiblioteket, men lønnes av sykehuset. I Danmark er det ofte pasientorganisasjoner som driver informasjonssentre, men i Odense er en svært fornøyd med den organiseringen som er valgt.

Personalet gir tilbud om samtaler med den enkelte med bakgrunn i dennes livssituasjon, og det utleveres informasjon etter individuelle behov. Deres tilbud er et supplement til den informasjonen som gis av personalet på den enkelte avdeling, og de er nøye med om det er sykepleieren eller bibliotekaren som skal veilede brukeren. Samtaler om sykdom blir for eksempel alltid håndtert av sykepleieren. De ansatte er opptatt av at senteret skal være nøytral grunn: at de opptrer som jevnbyrdige med pasienter og pårørende.

Brukerne kan låne bøker, musikk, PlayStation spill, CD'er, ukeblader, lydbøker m.v. Det abonneres på flere aviser og tidsskrifter. De har også utstyr som for eksempel en torso, lesestativer, luper osv., og de tilbyr boktralletjenester på en del avdelinger. Informationscentret arrangerer jevnlig temadager og temakvelder i samarbeid med personalet på sykehuset og pasientforeninger. Arrangementene er åpne for alle interesserte og annonseres både internt og i lokalpressen. Åpne dager med fokus på et bestemt tema har hatt mellom 1500 og 2500 besøkende.

Informationscentret samarbeider med Videncentret om mer spesielt faglig materiale, og erfarer at det ikke alltid er nok med enkel informasjon. Avdelingene på sykehuset etterspør for eksempel illust-

rasjonsmateriale i forbindelse med undervisning fra Informationscentret.

MTV-portalen

MTV - Medisinsk Teknologivurdering - ledet av mag.art, ph.d Lisa Korsbek, er en allsidig og systematisk vurdering av forutsetningene for og konsekvensene av å bruke medisinsk teknologi. Medisinsk teknologi er de metoder og det utstyr som brukes i oppsporing, diagnostisering, behandling, pleie, rehabilitering og forebygging av helseproblemer. I en MTV kan konsekvensene av f.eks. en ny medisinsk eller kirurgisk behandling deles i fire hovedelementer: teknologien, pasienten, organisasjonen og økonomien. Hvert enkelt av disse elementene analyseres etter forskjellige retningslinjer.

Teknologien, for eksempel et nytt legemiddel eller en ny behandlingsform, kartlegges med henblikk på bruksområde (indikasjon, pasientantall m.v.) og effektivitet, og det blir foretatt en risikovurdering av eventuelle uønskede bivirkninger. Betydningen av teknologien for pasienten belyses på alle relevante områder - psykologisk, sosialt og etisk - og samtidig dras pasientens opplevelse av teknologiens positive og negative effekt (virkning/bivirkning) inn. Teknologiens innvirkning på organisasjonen analyseres for å vurdere eventuelle endringer for organisasjonens struktur, personale og miljø. Betyr den planlagte nye teknologien for eksempel endret tilrettelegging av arbeidet, nye utdanningsbehov og/eller nye spesialfunksjoner?

Samtidig analyseres teknologiens betydning for økonomien m.h.t. de samfunnsøkonomiske og de driftsøkonomiske konsekvensene. Ofte gjennomføres en kost/nytteanalyse, hvor omkostning og effekt og de mulige alternativene, sammenlignes.

Formålet med MTV er å skape et systematisk, allsidig og veldokumentert grunnlag for beslutninger i helsevesenet. Både når det dreier seg om overordnede politiske beslutninger og om mer lokale, for eksempel på den enkelte avdeling, må alle de fire nevnte hovedelementer belyses. Resultatene av analysene på de fire områder sammenfattes og vurderes. I sammenfatningen bringes en eller flere konklusjoner og even-

tuelle anbefalinger til veie, dvs. et kunnskapsgrunnlag for et beslutningsopplegg. MTV er ikke selv en beslutning, MTV er bare et veldokumentert grunnlag for mulige beslutninger.

Den forskningsbaserte kunnskap

En medisinsk teknologivurdering bygger alltid på eksisterende kunnskap og drar derfor inn all relevant forskning på området. Med utgangspunkt i den enkelte MTV's problemstilling foretas en systematisk litteratursøking innen de fire nevnte områder, slik at det tas utgangspunkt i den beste, tilgjengelige informasjon.

MTV-portalen er en del av et prosjekt som heter "Udvikling af redskaber til styrkelse af MTV og EBP". Det ble startet etter at man erkjente behovet for å finne og ta i bruk helsefaglig viten i en travel klinisk praksis. Det er både en metode og et 3-timers kurs. Målet er at man skal vite hva, hvor og hvordan man skal søke før man faktisk utfører søket, og at man i etterkant skal vite hva resultatene forteller en. Dette skal igjen føre til at man kan få et mer solid grunnlag for beslutninger og overveielser i hverdagen. Det dreier seg om redskaper til å søke kunnskap, få overblikk over kunnskapen, prioritere og sortere kunnskapen og ekstrahere de vesentligste aspekter.

Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek (DNLB)

Torsdag formiddag hadde vi en avtale med Eva Marie Ravn, en av to ansvarlige for virtuelle bibliotek ved DNLB – Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek i København. Det vi gjerne ville se nærmere på der var samarbeidet mellom sykehusene i Københavnområdet og DNLB. Dette biblioteket er grunnlagt allerede i 1482. Biblioteket er offentlig tilgjengelig og har som sine vesentligste brukergrupper lærere og studenter ved Københavns Universitet, samt ansatte ved sykehus og i industrien. De har satset stort på elektroniske ressurser, noe som gjør tilgangen lettere for den svært spredte brukergruppa. Fagområdene er astronomi, biologi, datalogi, fysikk, geovitenskapene, kjemi, matematikk og helsefag. DNLB ser at det er politisk viktig å betjene universitetet mer.

DNLB tilbyr et relativt omfattende kursprogram både gratis introduksjonskurs og betalingsbaserte kurs, bl.a. poenggivende ph.d-kurs. Det er kurs både på dansk og engelsk, og trykt kursprogram utgis hvert år. Et nyhetsbrev kommer ut fire ganger i året.

Kun to av sykehusene i Københavnområdet har ansatt bibliotekar. Det har tidligere vært flere, men sykehusene bruker nå DNLB som sitt medisinske hovedbibliotek. Det er lagt opp til at sykehusansatte enkelt skal kunne benytte seg av DNLB sine tjenester. De har en tjeneste som kalles Virtuelt Bibliotek. Der har de lagt opp en enkel meny-tjeneste slik at ansvarlig ved sykehusene kan redigere, velge blant ulike lister og lage en enkel web-side for seg selv. Tjenestetilbudet er knyttet til DNLB. Virtuelle bibliotek samler og synliggjør hvilke adganger sykehuset har. For mindre bibliotek er dette en god synliggjøring. Sykehusene

betaler en "inngangsbillett" på DKK 1000 og en årlig avgift på DKK 500 for vedlikehold av tjenesten "Virtuelt bibliotek". DNLB kurser ansvarlige og utvikler selv ny funksjonalitet. Pr i dag er det 21 deltagende sykehus.

DNLB forhandler lisenser på vegne av sykehusene og startet med dette i 1995. DNLB har også en egen kopiordning for sykehusene.

Eksempler på sykehus som deltar i Virtuelt bibliotek er Sct. Hans hospital, Amager hospital, Biblioteket ved retspsykiatrisk klinikk og Glostrup (amtssykehuset i Glostrup). Det er relativt stor forskjell på hvor mye informasjon sykehusene har lagt ut på sidene sine (se <http://www.dnlb.dk/frame.php?side=OmDNLB.html>). Det er også stor forskjell på det interne tjenestetilbudet, selv om alle nå har samme adgang via DNLB.

Norsk Bibliotekforening Spesialgruppen for medisin og helsefag 2006

Styret:

Hilde Strømme - Leder

Ullevål universitetssykehus, Medisinsk bibliotek
0407 Oslo
Tlf. 23 01 50 62 Fax: 22 11 98 50
E-mail: hilde.stromme@medisin.uio.no

Karen Johanne Buset - nestleder

UBiT Medisinsk bibliotek
St Olavs Hospital HF
7006 Trondheim
Tel. 73 86 84 35 Fax 73 86 81 66
karen.buset@ub.ntnu.no

Jenny Owe - kasserer

Menighetssøsterhjemmets høgskole, Biblioteket
Linstowgate 5, 0166 Oslo
Tlf: 22 98 63 14 Fax: 22 98 63 55
E-mail: jenny.owe@oslomsh.no

Heidi Fossum

styremedlem
UBO, Bibliotek for medisin og helsefag
Pb. 1113, Blindern
0317 Oslo
Tel. 23 07 44 73. Fax 23 07 44 30
heidi.fossum@ub.uio.no

Sigrun Espelien Aasen - styremedlem

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Postboks 7004 St. Olavs plass, 0130 OSLO
Tel. 976 70 819 Fax 23 25 50 10
sigrun.espelien.aasen@kunnskapssenteret.no

Stig Erik Nordnes - styremedlem

Ullevål universitetssykehus, Læresenteret
Ullevål hotell
0407 Oslo
Tlf: 23 01 51 44 Fax: 23 01 51 41
E-mail: stigerik.nordnes@ulleva.no

Marie Isachsen - varamedlem

Sykehuset Innlandet HF Sanderud
Bibliotekjenten
Postboks 68
2312 Ottestad
Tel. 41 69 34 69 marie.isachsen@hotmail.com

Anne Cathrine Børke Overskott - varamedlem

Høgskolen i Hedmark
Avd for helse- og sosialfag, Biblioteket
2418 Elverum
Tlf: 62 43 02 17 Fax: 62 43 03 00
E-mail: Anne.Overskott@hse.hihm.no

Annika Bysveen - varamedlem

Sørlandet Sykehus HF Arendal
Medisinsk fagbibliotek
Serviceboks 605
4809 Arendal
Tel. 37 01 42 37 Fax 37 01 40 22
annika.bysveen@sshf.no

Østersjøsamarbeidet:

Elisabeth Akre - se styreliste

Elisabeth Husem

Universitetet i Oslo
Psykiatrisk institutt, Biblioteket
Postboks 85 Vinderen
0319 Oslo
Tlf: 22 02 99 66 Fax: 22 49 58 61
E-mail: e.e.husem@psykiatri.uio.no

Astrid Müller

Bibliotek for medisin og helsefag
Postboks 1113 Blindern, 0317 Oslo
Tlf: 23 07 44 23 Fax: 23 07 44 30
E-mail: astrid.muller@ub.uio.no

Bli medlem i SMH:

For å bli medlem i SMH, må du være medlem i Norsk bibliotekforening (NBF), enten direkte eller via Norsk fagbibliotekforening (NFF).

Kontingentsatser 2006:

Institusjonsmedlemmer: kr. 400,-
Personlige medlemmer: kr. 200,-
Assosierte medlemmer: kr. 100,-

Med assosierte medlemmer menes bl.a. utenlandske bibliotek og pensjonister. Det kreves ikke medlemskap i NBF for å være assosiert medlem

Ta kontakt med:

SMH/Heidi Fossum
Bibliotek for medisin og helsefag
P.b. 1113, Blindern
0317 OSLO.
Email: heidi.fossum@ub.uio.no

SMHs kontonummer:

7874.06.52612

SMHs hjemmeside:

www.smh.no

SMH PÅ NETTET:

Få siste nytt om SMHs aktiviteter, og delta i diskusjonen mellom nordiske kolleger via e-postlisten MEDBIBL.

Informasjon om påmelding til listen finner du på SMHs hjemmeside, velg Medbibl - diskusjonsliste i menyen til venstre.

Adressen til SMHs hjemmeside:

<http://www.smh.no>

Bruk hjemmesiden og MEDBIBL-listen. Her finner dere den nyeste medlemsinformasjonen om kurs, møter, reisebidrag osv.

Her finner dere også SMH-nytt i fulltekst fra 2000.

I tillegg finnes linker til andre organisasjoner som:

NAMHI – Nordic Baltic Association for Medical and Health Information

EAHIL – European Association for Medical and Health Information

MLA – Medical Library Association, USA